

Suurelle valiokunnalle
Asia: E 58/2023 vp
Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029
Asiantuntijalausunto
P2X Solutions
11.03.2024

Puhtaan siirtymän investoinnit edellyttävät ripeästi taloudellista ja poliittista panostusta toteutuakseen

- **P2X Solutions kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024-2029.**
- **Aktiivinen EU-vaikuttaminen koko vaalikauden ajan on kriittistä Suomen kilpailukyvyn turvaamiseksi. Tarvitsemme yhä näkyvämpää edustusta Brysselin pelipaikoille, jotta Suomella on mahdollisuus toimia vetytalouden, akkuteollisuuden ja ydinvoiman suurmaana ja taata siten kotimainen huoltovarmuus, hiilineutraalius ja taloudellinen hyvinvointi tuleville sukupolville.**
- **Komissio on arvioinut 2040 ilmastostrategiassaan, että vety vastaa 15-20 %:ia EU:n energian tarpeesta vuonna 2050. Investoinnit tulevaisuuteen tehdään nyt ja Suomen on oltava osaltaan vaalikaudella erittäin aktiivinen.**
- Suomella on lukuisia kilpailukykytekijöitä puhtaan siirtymän hankkeiden houkuttelemiseksi kuten vahva sähköverkko, eurooppalaisittain halpa sähkön hinta, joka pohjautuu pitkälti uusiutuvan energian laajamittaiseen tuotannon kasvattamiseen, biogeenisen hiilidioksidin saatavuus sekä puhdas vesi. Lisäksi teknologiaosaamisemme on maailman huipputasoa.
- Kilpailukykyaseman vahvistamiseksi Suomen tulee pyrkiä edistämään valtiontukia koskevia uusia avauksia, jotka eivät perustu jäsenmaiden keskinäiselle kilpailulle, mutta jotka mahdollistavat tehokkaasti hankkeiden edistämisen myös alkuvaiheessa, jolloin hankkeet eivät vielä ole kaupallisesti kannattavia. **Tällaisia ratkaisuja voisivat olla esimerkiksi verotukseen perustuvat ratkaisut sekä hiilen hinnanerosopimukset (CCfD). Suomen tulee laatia konkreettinen ehdotus vaihtoehtoisista tukimuodoista EU-tasolle.**
- Suomen tulee lisäksi aktiivisesti **edistää infrastruktuuria, joka vahvistaa Suomen viennin kehittymistä** (kuten Euroopan laajuinen vedyn siirtoverkosto ”European Hydrogen Backbone”) ja sitä koskevan EU-rahoituksen saatavuutta.
- Lisäksi Suomen tulee vaikuttaa hankkeiden edistämiseen muilla keinoin, kuten **investointimyönteisen regulaation, sujuvan sertifioinnin, luvituksen ja digitaalisten ratkaisuiden kehityksen ja käyttöönoton avulla.** Turhaa byrokratiaa tulee purkaa ja ehkäistä.
- Nykyisessä tilanteessa **myönteisen Suomi-kuvan vahvistamisen ja optimistisen asenteen** ylläpitämisen merkitystä ei voi liiaksi korostaa, jotta yritykset ja osaajat haluavat sijoittua Suomeen.

Sisäinen / Internal

Suomen tulee osallistua tukipolitiikkaa ja kasvurahoitusta koskevaan keskusteluun konkreettisilla ehdotuksilla

- On tärkeää, että valtiontukikilpailua saadaan hillittyä sisämarkkinoilla, jotta myös pienet jäsenmaat pystyvät houkuttelemaan investointeja.
- **Suomen tulee kuitenkin samanaikaisesti pystyä tarjoamaan konkreettisia vaihtoehtoja nykyisille tukimuodoille, sillä hankkeiden toteutus edellyttää alkuvaiheessa koko arvoketjun aktiivista tukemista.**
- Lisäksi Eurooppa ja Suomi tulevat jäämään jälkeen globaalista kilpailusta, mikäli tukia ei jaettaisi.
- Yritysten näkökulmasta olisi järkevää kehittää uudenlaisia tukimuotoja:
    - jotka ovat teknologianeutraaleja;
    - jotka perustuvat hankkeiden tuottamiin päästövähennyksiin;
    - jotka ovat haettavissa ympärivuoden;
    - jotka eivät perustu yksittäisten hankkeiden väliselle keskinäiselle kilpailulle;
    - jotka ulottuvat samanaikaisesti koko arvoketjuun;
    - jotka eivät edellytä kallista ja aikaa vievää hakuprosessia ja raportointia; ja
    - joiden hakuprosessien lopputulema on yrityksille ennakoitava.
- Tarvitsemme laajoja koko sektoria tukevia tukitoimia, jotka mahdollistavat useiden hankkeiden edistämisen samanaikaisesti, jotta markkina voi tosiasiassa kehittyä.
- Esimerkkinä tuista voisivat olla esimerkiksi **verotukseen** perustuvat merkittävät helpotukset (USA:n IRA) tai **hiilen hinnanerosopimukset** (CCfD). Vaihtoehtona on myös fossiilisten polttoaineiden käyttöön perustuvien ratkaisujen korkeampi verottaminen **hiiliveron** avulla.
- **Suomen tulisi laatia ripeästi konkreettinen ehdotus vaihtoehtoisista tukimuodoista EU-tasolle.**

Sisäinen / Internal

Toimiva EU-regulaatio on elinehto puhtaan siirtymän investointien etenemiselle

- Kasvurahoituksen lisäksi on kriittistä, että vihreän siirtymän hankkeiden edistymistä tuetaan **järkevällä ja investointimyönteisellä regulaatiolla**.
- **Sääntelyä laadittaessa on kriittistä kuunnella alan yritysten ja teknisten asiantuntijoiden näkemyksiä, jotta sääntely mahdollistaa teknistaloudellisesti tuotannon nopean ja kustannustehokkaan skaalaamisen.**
  - Vuonna 2023 julkaistu uusiutuvan vedyn määritelmä on laadittu niin tiukaksi, että se tulee merkittävästi vaikeuttamaan tuotannon skaalausta, mikäli sääntelyn siirtymäajoista pidetään kiinni. Samoin nyt käsittelyssä olevan vähähiilisen vedyn määritelmän lopputulema on Suomelle kriittinen. > EU-vaikuttamisen paikka.
  - EU on keskittynyt hiilidioksidin talteenoton osalta hyvin voimakkaasti hiilidioksidin pitkäaikaista varastointia koskeviin ratkaisuihin (”CCS”), vaikka Suomen biogeeniselle hiilidioksidille olisi arvokasta käyttöä synteettisten polttoaineiden raaka-aineena (”CCU”). Hiilidioksidin hyötykäyttö luo kokonaan uutta teollisuutta ja sen avulla voidaan samalla tasapainottaa maankäyttösektorin päästöjä sekä tukea hiilineutraaliustavoitteen 2035 saavuttamista. > EU-vaikuttamisen paikka.
- On tärkeää, että EU ottaa huomioon myös sääntelyn vaikutukset lopputuotteiden hintaan ja sitä kautta tuotteiden kysyntään. **Vain markkinoille laajassa mittakaavassa saatavien kilpailukykyisten tuotteiden avulla on mahdollista luoda merkittäviä päästövähennyksiä ja tukea eurooppalaista huoltovarmuutta ja omavaraisuutta.**
- **Lupa- ja sertifiointiprosessien tulee olla nopeita, ennakoitavia ja sujuvia.**
- **Suomen tulisi osallistua vaalikaudella erityisen aktiivisesti uusiutuvaa energiaa ja puhdasta siirtymää koskevan sääntelyn kehittämiseen, jotta investoinnit saadaan kotiutettua nimenomaan Suomeen.**
- **Vaikuttamistyöhön täytyy varata riittävästi resursseja nykyisten virkamiesten lisäksi ja yritysten, tutkimuslaitosten sekä järjestöjen asiantuntemusta tulee hyödyntää vaikuttamistyössä laajasti. Reippaasti ja rohkeasti yhdessä tekemällä taataan paras lopputulos koko Suomelle.**

Sisäinen / Internal

Liite: Suomen puhtaan siirtymän hankkeiden kannalta kriittiset poliittisen ja taloudellisen tuen kohteet

- **Puhtaan siirtymän arvoketjujen kehittymisen kannalta on kriittistä, että seuraavat kohteet saavat tarvitsemansa poliittisen ja taloudellisen tuen myös EU-tasolla:**
  - Uusiutuvan energian (erityisesti Itä-Suomen ja merituulivoiman) kapasiteetin rakentaminen
  - Sähkön siirtoverkon vahvistaminen
  - Euroopan laajuisen vedyn siirtoverkon kehittäminen (European Hydrogen Backbone)
  - (Biogeenisen) hiilidioksidin talteenotto- ja siirtoratkaisuiden kehittäminen (CCU/S-strategia)
  - Vedyn ja synteettisten polttoaineiden (e-metaani, e-metanoli ja e-ammoniakki) tuotantolaitosten rakentaminen
  - Uusien akkuratkaisuiden kehittäminen ja käyttöönotto
  - Pienten modulaaristen ydinreaktoreiden kehittäminen ja käyttöönotto
  - Uusien teknologioiden käyttöönoton tukeminen teollisuudessa ja liikenteessä
  - Digitaalisten ratkaisuiden kehittäminen ja skaalaaminen sektorirajat ylittävien kokonaisratkaisuiden kehittämiseksi
  - Puhtaan siirtymän innovaatioiden kehittämiseen ja kaupallistamiseen tähtäävän koulutuksen tukeminen eri oppiasteilla
  - Sertifiointiin ja luvitukseen liittyvien viranomaisprosessien sujuvoittaminen

Sisäinen / Internal

Muutamme maailmaa puhtaammaksi - yhdessä

P2X solutions

Herkko Plit, CEO
+358 50 462 0788
herkko.plit@p2x.fi